

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Jihlava

Inspekční zpráva

Mateřská škola Březí

Březí 46, 594 53 Osová Bítýška

Identifikátor zařízení: 600 129 560

Zřizovatel: Obec Březí, Březí 46, 594 53 Osová Bítýška

Školský úřad Žďár nad Sázavou, Dolní 1, 591 01

Termín konání orientační inspekce: 6. a 10. říjen 2000

Čj.	115 223/2000-11073
Signatura	ok5au104

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Předškolní zařízení sdružuje jednotřídní mateřskou školu a školní jídelnu. Mateřská škola má celodenní provoz. Třída věkově smíšených dětí má zapsáno dle výkazu o mateřské škole podle stavu k 30. září 2000 20 dětí. Část dětí je místních a část dojíždí z okolních vesnic. K poměrně častým změnám dochází v pedagogickém sboru mateřské školy z důvodu omezeného dopravního spojení, nejisté perspektivy zachování provozu mateřské školy a kráceného úvazku pedagogické pracovnice.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Spontánní a řízené činnosti

Pro plánování a přípravu vzdělávací činnosti využívá škola schválený dokument Časově tematické plány výchovné práce pro mateřské školy (UUVPP Praha 1984). Na podmínky mateřské školy jsou tyto plány modifikovány v týdenních písemných přípravách. Výchovně vzdělávací složky jsou v přípravách zastoupeny rovnoměrně, jejich střídání je většinou pevně stanoveno. Plánování výchovně vzdělávacích činností není realizováno v integrovaných celcích. Plánované cíle řízených činností respektují věkové zvláštnosti dětí, didaktické zásady a většinou navazují na zkušenosti a předcházející poznatky dětí. Jejich náhodný výběr nezaručuje odpovídající návaznost a posloupnost. Zvolený obsah řízených činností většinou odpovídá stanovenému cíli.

Cíle spontánních aktivit jsou v písemných přípravách plánovány velmi ojediněle. Záznamy v Přehledu výchovné práce rovněž nedokladují plnění konkrétních cílů ani jejich návaznost na řízené činnosti.

Personální podmínky nejsou optimální. Výchovně vzdělávací činnosti zajišťují dvě pedagogické pracovnice, z nichž pouze jedna splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dle vyhlášky MŠMT č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Chybějící odborná a pedagogická způsobilost se částečně promítala do kvality vzdělávací činnosti, zejména ve volbě metod, forem a organizace. Při přímé práci s dětmi se učitelky nepřekrývají.

Výchovně vzdělávací práce probíhala většinou ve třídě, ke stravování a výtvarným činnostem byl využit prostor stálé jídelny. Třída je dostatečně vybavena hračkami, pomůckami, didaktickým materiálem a dětskou literaturou. Jejich využití ve výchovně vzdělávacím procesu bylo většinou efektivní. Většina hraček je uložena v dosahu dětí a je jim volně přístupná. Škola má k dispozici základní didaktickou techniku, ve sledovaných činnostech nebyla využita.

Prostorové podmínky školy umožňují plnit přijatý výchovně vzdělávací program. Uspořádání, vybavení a členění třídy s četnými koutky pro hry a pracovní činnosti umožňuje realizovat různorodé činnosti současně, poskytuje prostor pro skupinovou práci a umožňuje dětem volbu činností podle vlastního uvážení, ale i místa pro jejich realizaci. Prostředí všech prostor, ve kterých probíhaly výchovně vzdělávací činnosti, bylo bezpečné, podnětné a estetické s vhodným využitím prací dětí.

Psychohygienické zásady byly většinou dodržovány. Rozvržení jednotlivých organizačních celků v průběhu dne je vymezeno v dokumentu „Den v mateřské škole“. Stanovuje odpovídající dobu pro pobyt venku, interval mezi jídly, zohledňuje individuální potřebu spánku a umožňuje učitelkám přizpůsobovat realizaci výchovně vzdělávacích činností aktuální situaci a využívat různé organizace při plnění cílů řízených činností. Tuto možnost učitelky při

sledovaných činnostech využívaly minimálně. Poměr řízených a spontánních činností je udržován v rovnováze. Děti měly možnost v přiměřené míře uplatňovat a uspokojovat potřebu pohybu a relaxace. Přesné časové vymezení doby her a jejich hromadné ukončování neposkytovalo některým dětem dostatek času na práci a její dokončení. Počet zapsaných dětí odpovídal pedagogickým, hygienickým a organizačním podmínkám školy. Pitný režim byl zajištěn pouze při stravování.

Podmínky pro rozvoj nadání a talentu dětí jsou školou vytvářeny v zájmových kroužcích, které jsou realizovány v době odpoledního odpočinku. Děti se speciálními výchovně vzdělávacími potřebami ve škole integrovány nejsou.

Volené formy a metody vzdělávací činnosti vycházely z přijatého výchovně vzdělávacího programu, věkové složení dětí bylo zohledňováno minimálně. Všechny sledované řízené činnosti byly organizovány frontálně pro všechny přítomné děti v době po ranní svačině. Stanovený cíl i obsah byl pro všechny děti jednotný.

Při výtvarných činnostech byla diferenciací zúžena na využití různých výtvarných technik - starší děti tuše, mladší pastelky. Časový prostor pro splnění úkolu a dokončení práce byl pro některé děti nedostatečný. Při činnostech rozumových a poznávacích využila učitelka dobré znalosti dětí a náročnost úkolů zadávaných jednotlivým dětem přizpůsobovala jejich věku a individuálním možnostem. Smyslová výchova, projektové vyučování nebyly využívány, tvořivá dramatika minimálně.

Organizace spontánních činností umožňovala dětem samostatné rozhodování, vlastní volbu hračky a poskytovala dostatečný prostor pro rozvoj komunikativních dovedností. Hromadné ukončování ranních her a celkový úklid třídy neumožňovaly dětem v klidu dokončit práci, neposkytovaly možnost návratu k započaté činnosti a negativně ovlivňovaly plynulost a přirozené přechody jednotlivých činností. Děti při spontánních aktivitách využívaly hračky pro individuální nebo skupinovou hru. Nabídka dalších činností navazující na prožitky, zážitky dětí a směřující k možnosti alternativního plnění plánovaných cílů byla značně omezena. Cílené navozování přirozených učebních situací pro rozvoj dětí učitelky využívaly minimálně.

Estetika a kultura stolování byla na dobré úrovni. U dětí jsou systematicky rozvíjeny společenské a kulturní návyky. Na přípravě stolování se děti s výjimkou určených hospodářů a úklidu použitého nádobí nepodílejí. Menší péče byla ze strany učitelek věnována vytváření a upevňování hygienických návyků a jejich přirozenému používání. Rozvoj samostatnosti při sebeoblužných činnostech byl negativně ovlivňován hromadně organizovanými přechody, neustálým slovním vedením dětí ze strany učitelek, což je spíše vede k plnění pokynů bez odpovídajícího podílu vlastní odpovědnosti.

Ve všech sledovaných činnostech využívaly pedagogické pracovnice různé motivační prvky, které podporovaly aktivitu a vzbuzovaly zájem dětí. Byly to pochvala, povzbuzování, oceňování snahy a pokroku, při činnostech řízených také podnětná a dostatečně aktivizující úvodní motivace.

Učitelky dokázaly při činnostech a plnění úkolů děti povzbuzovat, podporovat u nich sebedůvěru a vytvářet prostředí jistoty a bezpečí. Pozitivní hodnocení převažovalo, spíše ojediněle bylo využito vůči jednotlivcům negativní hodnocení s důrazem na aspekty žádoucího chování. Upevňování a prověřování získaných poznatků, dovedností a návyků byla ze strany učitelek věnována dostatečná pozornost, ale ne vždy volené výchovně vzdělávací metody odpovídaly věku dětí.

Interakce a komunikace byla ve většině činností na velmi dobré úrovni. Pravidla komunikace byla jasně a jednoznačně dána. Vzájemná komunikace byla založena na partnerství, vzájemném respektování a důvěře. Děti měly zejména při spontánních aktivitách dostatek prostoru a příležitosti ke komunikaci, volnému vyjadřování a rozvoji aktivní slovní zásoby. Výrazným

kladem je partnerský přístup všech pracovníků školy k dětem, jejich vstřícnost a pozitivní vzájemné vztahy.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Plánování a příprava spontánních aktivit je hodnocena na základě zjištěných skutečností jako pouze vyhovující, pro řízené činnosti jako průměrná. Psychohygienické podmínky jako průměrné, prostorové a materiálně technické podmínky vzdělávací činnosti, interakce, komunikace, motivace a hodnocení jako velmi dobré. Organizace, metody a formy řízených činností jako pouze vyhovující, spontánních jako průměrné. Jedna polovina sledovaných činností měla personální podmínky vynikající, druhá nevyhovující.

Celkově hodnotí Česká školní inspekce kvalitu vzdělávací činnosti školy jako průměrnou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobý záměr školy deklarovaný ředitelkou vychází z podmínek, ve kterých se vesnická mateřská škola nachází. Z důvodu klesajícího počtu dětí a obavy o existenci školy je zaměřen na udržení provozu mateřské školy s odpovídajícím počtem dětí, rozvoj spolupráce s rodiči a vytváření pozitivních vztahů k okolní přírodě. Splnění priorit v oblasti výchovně vzdělávací je reálné.

Hlavním dokumentem pro plánování činnosti na jeden školní rok je plán práce mateřské školy, který zpracovala ředitelka. Učitelka s ním byla seznámena. Stanovuje organizaci školy, vymezuje hlavní úkoly v oblasti výchovně vzdělávací. Další oblasti činnosti školy v něm zahrnuté nejsou. Přílohou plánu práce je koncepce třídy, která částečně rozpracovává a konkretizuje hlavní úkoly, ale nevymezuje osobní odpovědnost, prostředky a termín plnění.

Činnost zájmových kroužků není plánována.

Plánování je spíše formální, není pojato jako ucelený systém plánů a nezahrnuje všechny oblasti činnosti školy.

Efektivnost, rozsah a účelnost plánování jsou vzhledem k velikosti a podmínkám předškolního zařízení hodnoceny jako průměrné.

Organizování

Organizace provozu mateřské školy je stanovena rozvrhem přímé výchovné práce pedagogických pracovníků, pracovní dobou a pracovními náplněmi jednotlivých zaměstnanců a rozvržením dne v mateřské škole. Další úkoly pro jednotlivé pracovníce jsou vymezeny v plánu práce. Rozvržení přímé výchovné práce pedagogických pracovníků je efektivní. Vzhledem k délce provozu a vzhledem ke zkrácení pracovního úvazku jedné učitelky neumožňuje jejich překrývání. Všichni zaměstnanci byli se svými povinnostmi seznámeni a jejich plnění je ředitelkou sledováno. Kompetence pracovníků jsou stanoveny. Rozsah kompetencí pedagogické pracovníce pověřené zastupováním ředitelky v době její nepřítomnosti je vedením školy stanoven. Organizační struktura vychází ze specifických podmínek školy a umožňuje její účinné řízení. Řád mateřské školy je zpracován, vymezuje základní povinnosti a práva zákonných zástupců dětí a stanovuje pravidla spolupráce mezi rodiči a školou.

Povinná dokumentace mateřské školy je vedena na platných tiskopisech a v souladu s § 45b odst. 1 písm a), b), c), d) zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Vyšší počet přijatých dětí než 20 na třídu povolila ředitelka výjimkou z maximálního počtu dětí dne 29. září 2000 v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č.35/1992 Sb., o mateřských školách.

Účinnost vnitřního i vnějšího informačního systému je velmi dobrá. Zaměstnancům i rodičům jsou potřebné informace předávány úplně. Vnější informační systém využívá různých forem pro přenos informací mezi školou a rodiči a zohledňuje dojíždění dětí a specifické podmínky školy.

V souladu s koncepčním záměrem školy, vymezením práv rodičů v řádu školy, nabídkou společných akcí a možností sdělovat podněty, náměty a připomínky je rodičům umožňována spolupráce a spoluúčast na životě předškolního zařízení.

Poradenská činnost je zajišťována na základě požadavků rodičů. Škola nabízí rodičům půjčování odborných knih, individuální konzultace a pomoc při řešení problémů ve výchově dětí předškolního věku. V oblasti logopedie doporučuje rodičům možnost návštěvy odborníka.

Škola spolupracuje s pedagogicko psychologickou poradnou při posuzování školní zralosti a při řešení případných problémů při výchově dětí.

Dobrá je spolupráce školy s okolními mateřskými školami a spádovou základní školou při zajišťování výletů a návštěv kulturních akcí.

Mateřská škola vytváří prostor pro zájmové a mimoškolní aktivity. Nabízí zájmové kroužky a realizuje aktivity, které doplňují výchovně vzdělávací program, podporují rozvoj spolupráce s rodiči a podílejí se na prezentaci práce školy na veřejnosti. Jsou to zejména kulturní vystoupení, výstavky prací dětí v obci a publikování článků v tisku. Škola se zapojuje také do výtvarných soutěží.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání předškolního zařízení a informačních systémů je hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Systém vedení a motivování pracovníků se vzhledem ke změnám v personálním obsazení školy teprve utváří. K motivování pracovníků využívá ředitelka slovní a finanční ocenění. Na základě zjištěných skutečností je uplatňován demokratický styl řízení bez výraznější inovace a uplatňování nových podnětů. Pedagogická pracovnice má prostor pro uplatňování iniciativy při úpravách prostředí třídy a výzdobě školy.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je orientováno převážně na studium odborné literatury. Výběr publikací vychází ze zájmu učitelek a někdy i doporučení ředitelky na základě výsledků kontrolní činnosti. Vzdělávacích akcí nabízených vzdělávacími agenturami v okresním městě se účastní spíše výjimečně z důvodů vzdálenosti, spojení a nutnosti zajistit provoz mateřské školy.

Zájem pedagogické pracovnice o další vzdělávání, její iniciativa, tvořivost, zodpovědnost a přístup k práci je zohledňován při navrhování výše nadtarifních složek platu.

Hodnocení pracovníků není prováděno pravidelně, kritéria hodnocení nebyla stanovena.

Způsob a styl odborné a metodické pomoci nekvalifikované učitelce je vedením školy postupně utvářen. V současné době je pomoc orientována na získávání aktuálních informací o vzdělávání a výchově dětí předškolního věku v souladu se současnými trendy. Ředitelka spolupracuje s učitelkou při přípravě, konzultuje realizaci a organizaci výchovně vzdělávacích činností a umožňuje sledovat přímou práci s dětmi. Práce s nekvalifikovanou učitelkou se zatím výrazně

nepromítla do kvality výchovně vzdělávací činnosti. Metodické a odborné vedení nedokladují ani záznamy z jednání pedagogických rad, kde převažuje řešení organizačních záležitostí nad pedagogickými.

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování lidí jsou hodnoceny jako průměrné.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní činnosti je zpracován. Kontrola je zaměřena na všechny oblasti činnosti školy včetně školní jídelny a záznamy jsou vedením školy pořizovány.

Kontrola výchovně vzdělávací práce je realizována v souladu s plánem. Je prováděna formou hospitací, náhodných vstupů a sledování výsledků práce dětí. Z hospitací jsou pořizovány záznamy s nízkou vypovídací hodnotou. Nestanovují konkrétní závěr, zásadní zjištění vzhledem k cíli hospitace, opatření ani následnou kontrolu. S pracovníci jsou projednávány. Zjištěné poznatky z hospitační činnosti nemají prokazatelný vliv na změnu stylu práce školy a zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu. Současný systém kontrolní činnosti není dostatečně účinný, nemá zásadní vliv na úroveň výchovně vzdělávací práce.

Česká školní inspekce hodnotí systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů vzhledem k počtu pracovníků a velikosti školy jako průměrnou.

Hodnocení kvality řízení

Kontrolní systém, plánování, vedení a motivování je hodnoceno jako průměrné. Vzhledem k převaze pozitivních zjištění v organizačním zajištění provozu mateřské školy a informačních systémech je organizování hodnoceno jako velmi dobré.

Celková kvalita řízení je hodnocena jako průměrná.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Součástí předškolního zařízení je školní jídelna, která zajišťuje celodenní stravování dětí mateřské školy. Spolupracuje s mateřskou školou při plnění přijatého výchovně vzdělávacího programu a podílí se na rozvoji dětí v oblasti kultury a estetiky stolování. Zajištění pitného režimu není z hlediska dodržování psychohygienických zásad a uspokojování přirozených potřeb dětí optimální. Děti nemají přístup k nápoji po celou dobu pobytu v mateřské škole.

Na základě zjištěných skutečností je činnost školní jídelny a její spolupráce s mateřskou školou hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí Školského úřadu Žďár nad Sázavou o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 5. března 1996, čj. 7/96/MŠ-00.
- Informační výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 1. září 1998.
- Výjimka z počtu zapsaných dětí.
- Výkaz o mateřské škole podle stavu k 30. září 2000.
- Plán práce mateřské školy na školní rok 2000 – 2001.

- Den v mateřské škole, řád mateřské školy.
- Povinná dokumentace předškolního zařízení.
- Zápisy z pedagogických a provozních porad.
- Zápisy z kontrolní a hospitační činnosti ředitelky.
- Podkladová inspekční dokumentace mateřské školy.
- Hospitační záznamy České školní inspekce.
- Zápisy ze schůzek s rodiči, informace zveřejněné na nástěnkách v prostorách školy.
- Přehled výchovné práce, přehled docházky, přihlášky, rozhodnutí o přijetí dětí do mateřské školy, zmocnění pověřené osoby k odvádění dětí.

ZÁVĚR

Mateřská škola plní přijatý výchovně vzdělávací program a hlavní poslání předškolního zařízení vymezené obecně závaznými právními předpisy.

Kvalita plánování a přípravy výchovně vzdělávací práce je rozdílná pro řízené a spontánní činnosti. Plánování spontánních aktivit je podceňováno a tak není v dostatečné míře zajištěna kontinuita a návaznost výchovně vzdělávacích činností v jednotlivých organizačních celcích.

Pro výchovně vzdělávací činnost má dostatek vhodných a účelně vybavených prostor. Prostředí školy je podnětné a estetické. Pozitivně je hodnocen podíl dětských prací na výzdobě školy. Personální obsazení školy je z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti nepříznivé.

Psychohygienické zásady jsou při práci s dětmi a organizaci dne většinou dodržovány.

Ve výchovně vzdělávacích činnostech jsou rovnoměrně zastoupeny všechny výchovně vzdělávací složky zajišťující všestranný rozvoj dětí. Převažují frontální metody práce. Při činnostech jsou minimálně zohledňovány individuálních potřeby, schopnosti a tempo dětí.

Oblast řízení mateřské školy je celkově hodnocena jako průměrná. Všechny sledované oblasti řídicí práce jsou přizpůsobovány podmínkám jednotřídní mateřské školy s minimálním počtem pracovníků.

Při inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků přidělených škole ze státního rozpočtu.

Česká školní inspekce celkově hodnotí činnost mateřské školy jako průměrnou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorka

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jiřina Špičková

.....

Ve Žďáru nad Sázavou dne 11. října 2000

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. října 2000

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení

Podpis

Naděžda Musilová

.....

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Obecní úřad Březi

Školský úřad Žďár nad Sázavou

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání	Podpis příjemce nebo čj.
---------	------------------------	--------------------------

	inspekční zprávy	jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-11-01	osobně, p. Lukášová
Zřizovatel	2000-11-01	254/2000

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Nebyly podány připomínky.